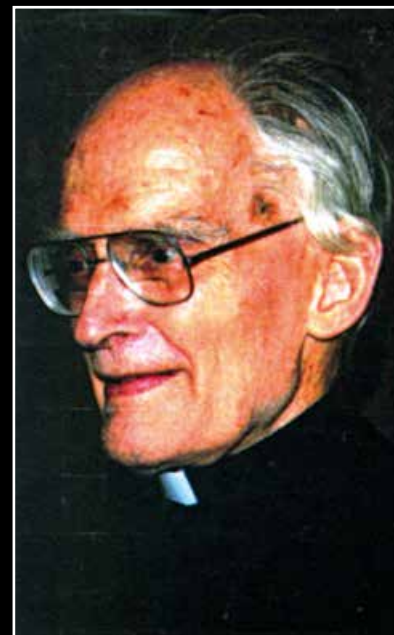

**Immaculata Conceptio,
Regina Coeli et Terrae**

FÖLDI ENDRE ATYA ÉLETE, LELKISÉGE

**FÖLDI ENDRE
ATYA
ÉLETE, LELKISÉGE**

**Földi Endre atya
élete, lelkiisége**

Bevezetés

Szavaival is, de még inkább saját élete példájával nevelt mindenkit, aki csak a közelébe került.

Az első pénteki és első szombati nagy kilencedek megtartását hívei közében igen fontosnak tartott, és gyakoroltatta. Azon kevés papok közé tartozott, aki a Szűzanya kérésének megfelelően minden hónap első szombatján szentmisét mutatott be, majd a kitett Oltáriszentség előtt elmélkedő rózsafüzért imádkozott híveivel, negyedórát elmélkedve a Szűzanya fájdalmain, gyötrelmein. Majd a Szentatyáért, a papokért a szent angyalok segítségéért imádkozott, az őt körülvevő sok szerető hívével együtt. Így engesztelve Szűz Mária Szent Szívét.

Nagy fegyellemmel böjtölt hétfő, szerda, pénteken, kenyéren és vízen. Emellett folyamatosan tartotta az 5 órás böjtöt, Jézus Urunk 5 Szent Sebe tiszteletére – időnként mérnöki precizitással, percre betartva az öt órát (Ebben az 5 órában csak életmentés céljából szabad még gyógyszer is magunkhoz venni.)

Ezeket a böjtöket a 2006. november havi kórházba kerüléséig gyakorolta, hazánk lelki megújulásáért felajánlva azokat. Meggyőződése volt – melyet gyakorolt is – hogy komoly dolgokat csak böjti felajánlással kísért imával lehet elérni. Nagy bűnben élő emberen csak imával és böjttel tudunk segíteni, ezt mindig hangoztatta és maga is gyakorolta.

Vezeklő övet hordott, amit annak idején mint jezsuita novícius maga készített, saját magának megszabva a szögek nagyságát! Ha valami komoly, nagyobb dolgot ki akart eszközölni az Égiektől, 80 éves korán túl is fölvette és így engesztelt.

Saját maga számára nem vásárolt élelmiszert, de ruhát sem. Azt ette, amit a hívei hoztak neki, abban a ruhában járt, amit más már levetett. Nyugdíját szétosztotta a szegények, rászorulók között.

Télen azért nem fűtött lakásában, hogy a fázás kellemetlenségeit is fel tudja ajánlani hazánkért, a Mária Légió hatékonyabb működéséért.

Szerkesztette:
Jánossy Gábor

Lektorálta:
Bocsa József, piarista

ISBN szám: ISBN 978-963-89858-8-0

Kiadja:
Stella Maris Alapítvány
1539 Budapest, Pf. 638.
www.tengernekcsillaga.hu

Nyomda: Co-print Kft. (www.co-print.hu)
Felelős vezető: Gebauer Gergő

2015

Endre atya nagyon kemény erkölcsi tartással bírt. Amikor egy nőről csak halovány sejtés szintjén is felmerült benne, hogy „be akarná hálózni”, azonnal és keményen felszólította távolságtartásra. Hasonlóan kemény volt a jegyes oktatásban is, melyet többen külön meg is köszöntek neki, utólag.

Átgondolt, komoly áldást adott rendszeresen az általa bemutatott szentmisék után, egyenként a híveknek, melyért mindig sokan álltak sorba. Ennek az áldásnak a szövegét a könyv végén ismertetjük.

Megkapta azt a kegyelmet, hogy első szombaton hívta haza az Isten, a „Főnöke” (Huncutul mosolyogva, hüvelykujjával fölfelé mutatva sokszor nevezte így az odafönn levőt).

2007. augusztus 4-én este 6 órakor visszaadta lelkét Teremtőjének, Akit kimondhatatlanul szeretett, és Akiért emberileg elképzelhető módon, minden áldozatra kész volt, és meghozott.

Havas Boldogasszony vigíliáján, első szombaton, egyik legnagyobb példaképe, Viennay Szent János ünnepén tért haza. Medugorjében a Szűzanya azt mondta, hogy neki augusztus 5-én van a születésnapja. Tehát a Szűzanya ünnepének a vigíliáján Ő maga vitte haza szeretett papfiát, és ölelte a szívére, hogy annyi sok földi szenvedés, megpróbáltatás, félreállítás után elnyerje méltó és megérdemelt helyét az üdvözültek között.

Ez az összeállítás, mellyel emlékezni kívánunk Földi Endre káplánra – nagy szerénysége miatt – kevés anyagra tud támaszkodni. Halála közeledtével többen készítettünk vele riportot, ezek összeöt-vözéséből alakult ki életútjának bemutatása, riport stílusban.

Levelezésének maradékaiból azokat a gondolatait lehetett kigyűjteni, melyeket veszprémi szeminarista éveiben Édesanyjának írt egy-egy témában. Ez képez egy további csokrot.

Végül a sokak által igen szeretett Bandi atyáról emlékező sorokkal rójuk le tiszteletünket előtte.

A jezsuita mindig jobbra és többre törekvésének gondolata mindig ott élt a szívében, és ezt egész életével példázta is. Nem ismert

fáradtságot, 80 éven felül sem. Minden új ötletünket, ha azt jónak ítélte meg, mindig támogatta, segítette, magáénak tekintve azt.

Ezzel az összeállítással kívánunk emléket állítani a végtelenül szerény, Istent és a Szűzanyát nagyon szerető, az élet viharai által igen meggyötört, hitében mégis töretlen paptestvérünknek! Hisszük, hogy most már a mennyországból imádkozik értünk, hazánkért!

Jánossy Gábor

Jó humora van a Jóistennek

Földi Endre atya élete, saját elmondása szerint

Szüleim mindketten jómódú családból származtak, de Édesapám családjának a jóléte egy csapásra összeomlott, mert felvidéki birtokaikat el kellett adni és nagyapám annyira hazafi volt, hogy hadikölcsönbe fektette az összeg nagy részét, amely elveszett. Édesanyám polgári családból származott. Anyai nagyapám orvos volt Budapesten (felvidéki származású), aki sokat gürcölt azért, hogy meg tudjon élni. Viszonylag jómódúak voltak, de a fiatalokat nem nagyon tudták segíteni.

Apámat tizenöt éves korában – mint sárosi nagybirtokosnak a gyermekét – beadták a Bártfai Gimnáziumba, és ott az egyik tanárnak lett a kosztos gyermeke. A tanár felesége büntársnak használta a nála kosztoló gyerekeket. Ezzel egész életére tönkretette az én Édesapámat.

Szüleim, házasságkötésük előtt elkényeztetett, úgy mondhatnám, hogy félrenevelt emberek voltak. Ezt akarták rajtam is folytatni, de közbeszóltak az események. 1918 szeptemberében esküdtek, és én hamarosan fogantam, de anyámnak fogalma sem volt arról, hogy mi a házasság, amikor ő férjhez ment. Amikor apám lerohanta, akkor kapkodta a levegőt. Hát ilyen körülmények között kezdődött a házasság életük.

Az első világháború végén anyai nagyszüleim a körülményekhez viszonyítva jólétet teremtettek, de ebben az időben Budapesten csak gerslit és tököt lehetett vásárolni, és akinek nem volt háttéré, az éhezett. Szüleimnek nem volt háttérük, és a két nagyon jó módban nevelt gyermek nyomorgott. Abba a lakásba, amit anyai nagyapámtól kaptak, betelepítettek a kommunisták egy munkásnőt, aki naponta más férfit hozott fel a lakásba (ez az első kommunizmus idején volt). Ekkor volt Édesanyám állapotos velem. Az éhezés, a hirtelen hatalmas helyzetromlás, a mindennapi élet gondjai Édesanyámat idegileg tönkretették, és ebben az állapotban várt engem.

Anyám rettenetes idegállapotban volt akkor, amikor engem hor-
dott, én ezt megszenvedem mai napig, mert ideggyengének szület-
tem, 1919-ben. De annyira, hogy hebegő, dadogó gyermek voltam.
És keresztben álltak a lábaim. Tehát sérült voltam.

Édesanyám hihetetlenül sokat erőlködött azért, hogy belőlem ren-
des embert faragjon.

Akkor, amikor engem házi szülés után táplálni kellett volna, akkor
Budapestén érdemben csak gerslit és tököt lehetett vásárolni, semmi
mást. Ez volt a táplálkozási lehetőség. Éheztünk mi is, s természetesen
rosszul fejlődtem. Felmerülhet a kérdés, hogy gonosz az Isten,
aki ezt megengedi? Ma már tudom, hogy a hiányos táplálkozás, az
idegfeszültség a családban – minden ellenkezőnek látszó előjel elle-
nére – Isten szerető ajándéka volt.

Még nem voltam 6 éves, amikor szüleim erőltették, hogy elkezd-
jem az iskolát. Vézna, nagyon fejletlen gyerek voltam és nem tudtam
lépést tartani az osztálytársaimmal. Egész elemi ideje alatt, ha fölhív-
tak, akkor remegtem, dadogtam, alig tudtam normális választ adni,
elfelejtettem azt is, amit tudtam.

Most már tudom, hogy ezt a magzati fejlődésében gátolt, rosszul
táplált, jó levegőtől is megfosztott gyermeket, vagyis engem, szeretett
az Isten! Úgy alakította az életemet, hogy imára, áldozatvállalásra,
Isten szeretetére mindig kész legyek! Gondoskodó szeretetét mindig
éreztem magamon. Egyszer iskolába menet egy autó elé szaladtam.
Egyszer csak azt éreztem, hogy valaki megfog és hátraránt az autó
elől. Azután körülnéztem és nem láttam senkit...

Kissé szeleburdi, figyelmetlen gyermek voltam. Elég nehezen
tanultam, de Édesanyám az elemi iskola négy éve alatt mindig velem
tanult, és így sikerült mindig az elsők közé feltornáznom magam.
Rendkívül fogékonyá váltam a hittanra. Nagyon jó hitoktató néni-
jeim voltak, akik akkor még hitéletre is neveltek. Karácsonyra és
Húsvétra napi lemondással kellett készülnünk, például úgy, hogy ez
idő alatt nem eszünk édességet.

Elemiben Édesanyám segített a tanulmányokban, azután később
senki. Körülbelül érettségiig egy küzdelem volt az életem a tanulással.

Érettségi után, 1937-ben – anyai ági őseim hajlamát követve – a
Műegyetemre jelentkeztem, a ma építőmérnököknek nevezett karra.
Oktatási költségeimet az anyai nagyszülők fedezték. Apró kiadásaim-
hoz a pénzt rajzlap-eladásból pótoltam.

Az első tanév végén, a kollokviumok idejében volt a budapesti
Eucharisztikus Világkongresszus. Volt öregeserkész osztálytár-
saim beszerveztek rendezőnek, de ezt csak vizsgázás helyett tudtam
végezni. Egész műegyetemi időm alatt (4 és fél év) éreztem ennek
hátrányát, de mégis megérette! Életem első, megrázó élménye volt ez,
mert ekkor találkoztam életemben először kézzelfoghatóan a Szentlé-
lekkel! Főleg a férfiak éjszakai szentségimádása hatott rám megdöb-
bentő módon.

*J. G.: Volt-e komolyabb lelki kapcsolatot szüleiddel vagy nagy-
szüleiddel?*

Szüleimmel nem volt túl sok. Édesanyám az hagyományos vallá-
sosságot szívott az ő Édesanyjától. Azt szoktam mondani, hogy az én
négy nagyszülőm közül az evangélikus nagyapám volt a legkatolikusabb
ember. Nagyon szerettem, és ő is engem. A betegségében ott
voltam majdnem végig, azt hittem, hogy meg tudom menteni. Végül
kórházba vitték, és ott meghalt, de még akkor is engem védett.

Édesanyám a vegyes vallású családjukban csak a hagyományos
vallásosságot, a vasárnapi szentmisét, a pénteki böjtöt és az évenként
egyszeri szentgyónást és szentáldozást tanulta meg. Néhány éve jöt-
tem rá, hogy én az Oltáriszentségi Jézus nagy-nagy szeretetét édes-
anyámtól örököltem. Amikor áldott állapotban volt velem, a legna-
gyobb vallási élménye az úrnapi körmenet lehetett. Ez volt az ő fő
ünnepe. Leány korában nagyszüleinél Nyitrán töltötte már többször
ezt az ünnepet. Együtt díszítették a család sátrát, és ő a körmenet
után kis virágokból koszorút font, és ezt egy évre a kis feszületére
akasztotta rajongással. Később is, amikor az öcsémrel mi voltunk

kisdiákok, még mindig megvolt benne ez a vonzalom Jézus iránt. Ez volt az ő Isten-élménye, amely őt a tízparancsolat betartására készítette. Ezt örökölt tőle én is.

Én, hogy mitől, miért, nem tudom, de vonzódtam Istenhez. A hittanórákra a hitoktatónők javát kaptam tanítónőnek, akik ugyan világiak voltak, de szentnek nevelték őket az Angolkisasszonyok. Tőlük tanultam meg azt, hogy Jézus Krisztus követése áldozatvállalás. Az első hittanórák után engem az Úr, ezt a sérült gyermeket hívott szolgálátára. És akkor én ezt elmondtam apámnak. A legmerevebb elzárkózás volt a válasza: Fiam, ezt ved ki a fejedből, arról szó sem lehet! Azt hittem, hogy engedelmesség címén minden rendbe jön, aztán mérnök lettem. Ragaszkodtam ahhoz, hogy szerzetesközlőbe küldjenek továbbtanulásra, hogy a hitemet továbbfejlesszék, de csak jólnevelt úrifíúvá akartak nevelni a gimnáziumban. A katolikus nevelés sajnos, abbamaradt. Az alap hozzáállás az volt, hogy évi ötszöri gyónás, heti szentmisére járás, és ezzel vége, ennyi az egész hit gyakorlása.

J.G.: Éreztél-e később valami indíttatást újból?

Óriási jelentőségű fordulat volt az életemben a budapesti Eukarisztikus Világkongresszus 1938-ban. Akkor első éves műegyetemi hallgató voltam, és ahelyett, hogy koloppáltam volna, rendeztem többek között ezt a kongresszust, mint öreg diák. Amikor kiértem a Hősök tere, leesett az állam. A Hősök tere telis tele volt padokkal.

És ez a Hősök tere este tíz órára megtelt. Jöttek a férfiak, akik már unták azt, hogy rábeszéljük őket arra, hogy menjenek el. Azt mondták, hogy inkább elmegyek, de most már egy szót se halljak! Nem tehetek róla, és eljöttek gúnyos mosollyal, szivarral a szájukban 10 órára. És 12-re majdnem mindegyik gyónni és áldozni akart, olyan lélekjárás volt... Csodálatos volt!... Olyan volt, amit a hívő rendező sem remélhetett! Mit tehetett a szolgálat? Fel kellett ébreszteni a papokat, hogy gyertek segíteni, mert a jelenlévő papok nem győzik a gyóntatást! Csodálatos volt! Nagy kegyelem áradt!

Én csak egy kis pont voltam, egy rendező körszalagos gyerek. És láttam a népen, az emberek arcán a megváltozást! Felejthetetlen élmény volt ez számomra!

Amikor másodéves műegyetemi hallgató voltam, akkor egy volt gimnazista társam (egy évvel idősebb volt nálam), addig nyavalygott, hogy menjek el a jezsuiták egyetemista Mária Kongregációjába, míg elmentem. Addig a Mária kongregáció engem nem vezetett előbbre. De e pillanattól kezdve nem tudtam onnan elmaradni, mert annyira érdekes volt páter Varga László a szociális felelősséget felébresztő heti előadásaival. Én gondolatban összecaptam a kezeimet: hogy jó, így is lehet katolikus módon élni? Nem akartam elhinni: az elemi iskolai áldozatos életre való nevelés itt egyenesen folytatódott 8 évi szünet után.

A katolikus iskolába járván nem hallottam keresztény felelősségről, értelmiségiek feladatairól, stb. egy szót sem. Ezt úgy agyonhallgatták a katolikus gimnáziumban.

Engem nagyon mélyen megrázott az előadás sorozat, és következő tanév elején a Páter Varga László jezsuita atya azt mondta, hogy maga lesz a szociális szakosztály vezetője, – én, a hebegő-habogó egyetemista! És az volt életemnek a legnagyobb kegyelmi adománya – azon kívül, hogy nem engedte a Jóisten, hogy félreneveljenek a szüleim. (Elsősorban az anyagi jólétre gondolok. Azt egy tollvonással megszüntette.) Attól kezdve minden héten ki kellett állnom a társaság elé, és hirdetni, hogy erre a nyomortelepre, arra a nyomortelepre megyünk, aki akar, – és hát ott segítünk a gyerekeknek, próbáljuk nevelni őket. És aztán amikor ezen az úton már valamire jutottam, azon törtem a fejem, hogy milyen jó lenne, hogy hát azok a lányok, akikkel én egy társaságba járok, azok is hallhatnák ezeket a dolgokat, amiket mi hallunk ott az egyetemi Mária Kongregációban. (Akkor gondosan szeparálva volt minden nevelés, a fiúk és lányok külön-külön – nagyon helyesen.)

Működött a Szentlélek. Forgott az agyam, hogy ezekhez az előadásokhoz hasonlókat a lányismerőseimnek is biztosítani kellene, hogy ők is megismerhessék Jézus szellemét. Mikor ezekkel a gondolatokkal

páter Varga utasításai szerint jelentkeztem az ifjúságot nevelő papoknál, akkor megkérdezték, hogy meg vagy te örülve? Nagy emberek már beletört ebbe a bicskája, hogy képzeld, hogy meg tudod ezeket valósítani? Engem nem érdekelték az ellenvetések, én éreztem, hogy tennem kell, a többi az lényegtelen volt.

Közben általános mérnök szakon (ma építőmérnöknek mondják) végeztem és a Budapesti Műszaki Egyetemen (BME) egyetemi tanársegéd voltam. Csak a Jóisten humora következtében, amikor elértem ezt az énáltalam korábban oly nagynak és vonzónak vélt pozíciót, kezdett a tanársegédeskedés egyre kevésbé érdekelni, csak az ifjúsággal való foglalkozás kötött le.

Eljutottam odáig, hogy volt már elképzelés, terv, a hitetlenkedők engedtek az erőszakosságomnak, és így 1942 őszére összeállt a menetrend. Elkezdődött a szervezés és az utolsó előtti háborús évben elindult az oktatás rengeteg nehézség, ellenkezés és engem időtlennek tartó vélekedés közepette.

Egy évi oktatás után kezdtem azon gondolkozni, hogy természetesen ezt olyan fiúk számára is el kellene kezdeni, akik nem jártak az egyetemi Mária kongregációba: a szociális gondolatok előtt teljesen ismeretlenül álló középiskolásoknak a krisztusi tanítást hirdetni kell.

A társadalomnak halvány fogalma sem volt a keresztény felelőségről, a keresztény felelősséget kellett felébreszteni. Ez volt az az idő, amikor páter Csávossyt nem engedte a püspöki kar az Egyház szociális tanításával foglalkozni, és kényszerítette a jezsuita rendfőnököt, hogy más területre állítsa be. Ekkor lett ő Jézus Szíve apostol.

Remegek, amikor arra gondolok, hogy ilyen világ volt akkor Magyarországon.

Az oktatásban közben beindult a második év, most már fiúkkal is, de annak még a vége előtt vége lett a háború összeomlásával.

A lányoknak 1943-ban Budapesten, aztán 1944-ben már Szegeden, Pécsen és Kolozsvárt ugyancsak lányoknak, de Budapesten már középiskolás fiúknak is sikerült megszervezni a Mária Kongregációs összejöveteleket. Tehát ekkor ezek az összejövetelek a leghíresebb és

legjelentősebb katolikus vezetőkkel voltak – nem a hivatalosakkal, hanem akik dolgoztak, mert hát én kapcsolatba kerültem velük.

Aztán közbejött a Világvége, a háború. És akkor minden abbamaradt. De mi az a minden, ami abbamaradt?

Akkor én már összegyűjtöttem magam köré a Katolikus Diákszövetség (KDSZ) légköre alatt – és mint olyan, megbízott vezető helyettes voltam az egész országos intézetben – olyan munkatársakat, akiket rá lehetett nevelni arra, hogy a lélekmentő, az országot megújító munkába beleálljunk. Tehát akkor már terveim voltak. De hát mindezt elfújta láthatólag a szél!

Egy másik óriási lélekjárás a bombázás volt, 1944-ben. Senki sem tudta, hogy következő napra ráébred-e már, vagy sem. Csak egy jellemző adat: lent voltunk az óvóhelyen, hát az pince volt ugye, nem óvóhely, és egyszer egy nagy robbanás, illetve detonáció tulajdonképpen, aztán később kiderült, hogy a mellettünk lévő házban öt szintnek a földemét átszakítva egy 500 kg-os bomba befürödött a pince talajába, de nem robbant föl, különben én nem lennék itt.

Ez időben jelentkeztem a jezsuita rendbe úgy, hogy volt már katonai behívóm. Mivel bőségesen volt jelentkező, a jezsuita páter magisztert nem érdekelte a személyem, és azt mondta, hogy menjek el katonának, és majd utána meglátjuk. 1944 októberében, mint a Földművelésügyi Minisztérium mérnökét hívtak be katonának. Ez megint isteni gondviselés volt, mert amikor egynapos katona voltam, keresett este a Gestapo, hogy elvigyen a katolikus szervezésem miatt. Mivel nem találtak, hát nem is vittek el (a katonaságtól nem vitt el senkit a Gestapo).

Életem legemlékezetesebb Karácsonya az volt, amikor 1944-ben a komáromi várból a tetves zsákokat cipeltük a vagonba – én tudóbelegen. És akkor már nem bírtam, ledobtam – lesz, ami lesz – a szalmazsákot a földre, ráfeküdtem, pihentem, aztán így mentem tovább. Utána vittek minket Münchenbe, ahol folytattam az alaki kiképzést, 40 cm-es hóban, 40 C fokos hidegben zubbony nélkül, az alakgyakorlatokat. És eközben az Isar partján ónos eső esett, és a megfagyott 90

kg-os ponton gerendákat kellett cipelnünk a partról a felső partra, és elcsúsztam, a 90 kg-os gerenda a lábamra esett, kaptam egy nyílt repedést a sípcsontomon, ami hónapokig nem gyógyult, s kórházba kerültem velem. Sebesülésemtől a kiképző német hadnagy a vállára vett. A magyar főhadnagy rám sem nézett. A háború vége még a kórházban ért. Jellemző a Jóisten humorára, hogy én megszöktem a katonai táborból, a kórházból, de vissza kellett mennem az irataimért a kórházba. Egy kölcsönkerékpáron mentem vissza értük. Meg is kaptam az irataimat, de a rossz kerékpár meghibásodása miatt (a lánc laza volt és a kulcsa is hiányzott) az este 8 órai kijárási tilalom az utcán ért. Az amerikai katonai rendőrség elfogott, és vagy tizenöt némettel együtt egy lakás szobájába zártak azzal, hogy másnap a katonai bíróság ítélezik felettünk. Volt nálam egy budapesti, a Műegyetemen kiállított igazolvány, amit én megmutattam nekik. S elhitték, hogy semmi közöm a katonasághoz, és elengedtek. Csodálatos a Jóisten humora!

Néhány nap múlva jelentkeztünk két katonatársammal a Német Provinciába jezsuita noviciusnak. A pullachi gyönyörű tanulmányi házban kellett várunk. Hogy ne fertőzzem a többieket, nyáron a gyönyörű parkban egy sátorban laktam. Majd innen ősszel a Stembergi tóhoz költöztünk, egy volt üdülőházba, ahol apai nagyanyám többször nyaralt. Itt kezdtük a noviciátust. Innen is továbbköltöztünk Ausztriába, Voralbergbe. Feldkirch tele volt orgonákkal, amikor odaértünk május végén. A svájci volt tanulmányi házat vettük át a néhány nappal korábban onnan kiköltözött francia megszállóktól. Újra gyönyörű vidéken voltam. Mellettünk az Alpok nyúlványának 2000 méterrel magasabb csúcsai, és alattuk Lichtenstein, távolabb pedig a Bódeni-tó.

De ez semmi ahhoz képest, amit abban a házban igen gyenge táplálék és fűtés mellett lelkileg kaptunk. Huszon-egynéhány Wehrmacht-tól és SS-től leszerelt német fiatallal voltunk együtt. Mindannyiuk családja maximálisan védekezett a tizenkét éven át tartó nácizmus ellen. Ők azonban amikor bekerültek, kiköpött nácik voltak. Nagyon intenzív környezethatást szinte senki sem képes lerázni magáról.

Novicius-mesterünk pedig P. Otto Pies SJ volt, aki a háborúban fősámolt Keletnémet Provinciának volt az újoncmestere. Onnan azonban Dachauba vitték, ahol tudták, hogy a zsidók kiirtása után a jezsuiták fognak következni.

P. Pies a koncentrációs táborban leszámolt az életével. Átgondolta, hogy mi sikerült és mi nem. A náci rendszer összeomlása előtt még jobban elvadult a helyzet a táborban. Ha valakinek érdekes tetoválása volt a bőrén, a tiszt megmutatta a feleségének, és ha az tetszett neki, a rab bőréből lámpaerő lett. Ebben az időben P. Otto Pies szerzett magának egy Wehrmacht tiszti egyenruhát és hihetetlen lélekjelenléttel kivezényelte a papokat a táborból.

Ő lett tehát a mi lelki vezetőnk. Szinte vért izzadt, hogy az elmékedési anyagokat úgy állítsa össze, hogy jó jezsuiták legyünk. Olyan kisugárzása volt, hogy amikor egy emelettel feljebb közeledett a folyosón, én éreztem, hogy jön. Nagyon tudott imádkozni, elmékedni, vezekelt értünk Istennél, úgy tűnik: nem hiába. Csodálatosan tudott bennünket elmékedésre tanítani, és ezt nagyon megszerettette velünk. Kétszer volt alkalmam nála elvégezni a harminc napos Szent Ignác-i lelkigyakorlatot. A lelkigyakorlat alatt nem beszélhettünk egymással, csak hetenként egyszer egy fél napot. Ilyenkor viszont, akinek kedve volt hozzá, az Alpok 2400 méter magas hegyein túrázhatott. Egész életemet átalakító, döntő befolyást gyakoroltak rám ezek a lelkigyakorlatok. Ez volt életem második, nagyon jelentős találkozása az Istennel, életem legdöntőbb élménye. Itt határoztam el, hogy nem a „Fickónak” (a Sátánnak), hanem Istennek állunk a táborába, és hogy milyen intenzitással. Életem legszebb és legboldogabb időszaka volt, amit Feldkirchben töltöttem.

15 hónapot töltöttem ebben a noviciátusban, és hallgattam páter Pies szédületes nevelő előadásait. Nem hiszem, hogy volt akkortájt a világon olyan noviciusmester, aki olyan lélekkel küzdött meg minden nap azért, hogy a sok Wehrmacht-ból és SS-ből leszerelt fiatal Istent útjára vezesse.

Azután hamarosan meglátogatott bennünket az újonnan, a náci-
mus után szerveződött jezsuita rend magyar tartományi vezetője, és
hazarendelt négyünket, magyarokat Magyarországra, hogy otthon
folytassuk tanulmányainkat, mert véleménye szerint konszolidálódott
a helyzet. Ez 1946 nyarán volt. Négyünk közül egy kinn maradt, egy
pedig hazajött és kilépett a rendből.

A novíciátus kezdetétől számított kb. másfél évvel jöttünk át
Magyarországra, utána kb. újabb másfél év után készültünk az örök-
fogadalom tételre. Mikor letelt a két és fél év, akkor azt mondta a
páter provinciális, hogy ha csodálatosan meggyógyult volna, akkor
itt maradhatott volna. De ha ezt előre megmondja nekem, akkor
talán csodálatosan meggyógyulok, de nem mondta, csak egy héttel
a fogadalom letétele előtt, és akkor nem tudtam csodálatosan meg-
gyógyulni! Életem legkegyetlenebb megpróbáltatása volt ez! Életem
legmegfoghatatlanabb és legnagyobb szenvedést adó fordulata volt
ez az elbocsátás.

Amikor az embert kidobják onnan, ahová úgy érzi, Isten teremtette,
azt hiszi, hogy most már mindennek vége. De meg kell tanulunk a
Miatyánkot megélni: „Atyám, legyen meg a Te akaratod,” akkor is, ha
nem értem. Egyesíteni csalódottságunkat, fájalmunkat Jézus szenvedésével és felajánlani.

Később azután majd sok mindenre fény derül. Semmi sem véletlen,
semmi sem tévedés, Istennek mindennel terve van! A sok szenvedés
szükséges ahhoz, hogy megérjünk az örökkévalóságra. Az általunk
adott pofonokért azonban számot kell adnunk! Isten az élet kusza szá-
lain keresztül is egyenes vonalakkal ír. Mi a legtöbbször csak a jobbik
„hátoldalát” látjuk, pedig Isten a csodálatos, fényes oldalon működik.
Sokszor csak évtizedek után pislantunk be az Ő terveibe, de akkor
csodálkozunk.

Miért kellett novíciusnak lennem? Hogy nagyon-nagyon megszeres-
sem az elmékedést, hogy megtanuljam Isten akaratának a keresését, a
megértését, a megszeretését, és azt, hogy minden erőmmel törekedjek
annak a megvalósítására, még ha ezért nagyon sokat kell is küzdenem.

A kidobás után fél évig Édesanyám tartott el, aki maga is alig
tudott megélni, és utána javultam fel úgy, hogy mérnökként el tudtam
helyezkedni. Ez 1947-ben volt.

Amikor nem vettek be a jezsuiták közé, próbáltam egyházmegyei
szemináriumba fölvetetni magam, de ez sem sikerült. Egy fél év után
azután állásba mentem. 1947. december 8-án fölvettek mérnökként
visszamenőleges hatállyal. December 8-áról szólt a pecsét, de már
december 1-je óta ott dolgoztam. A pecsétet azonban „véletlenül”
pont december 8-án, Szeplőtelen Fogantatás ünnepén ütötték be a
munkakönyvembe. A személyzeti osztály azonban kinyomozta egy-
házi múltamat, és ki akart dobni, a munkahelyemről. A zsidó, kom-
munista, moszkovita igazgató pedig nem engedett...!

Nagy nehezen, hosszú kínlások után, jezsuita atyák segítségével
következő tanév elejére – ez volt július 31-én Szent Ignác napján –
sikerült felvetnem magam a veszprémi szemináriumba. Ott volt a
leglazább ilyen egészségügyi szempontból a szeszám, és a legmoder-
nebb a vezetés. Hát oda fölvettek 1948 szeptemberben.

Közben nyaranta mindig dolgoztam, mint mérnök, 3 hónapot.

Veszprémben számomra megdöbbenő volt, hogy a szeminaristák
többsége – 94-en voltunk egy egyházmegyéből – hagyományos val-
lásosságú, és evilági beállítottságú volt.

Egy nagykirándulás alkalmából az ÁVO-sok mind bevitték és spicli-
ségre akarták rávenni őket. Négyet-ötöt sikerült közülük beszervezni.
Ettől kezdve ahol 2-3 teológus beszélgetett, egyikük közénk jött.

Két és fél évet töltöttem Veszprémben. Előnyben voltam a többiek-
kel szemben, mert én 8 éven át tanultam latinul és az oktatás nyelve
és a tankönyvek latinok voltak. Ez a két és fél év döntő volt később
számomra. E nélkül 63 éves koromban nem kezdhettem volna a pap-
ságra való felkészülést.

1952 elején egy éjszaka házkutatást tartottak a szemináriumban.
Néhány, úgy emlékszem öt társunkat vitték el, bennünket többiek-
ket pedig szétzavartak. Az akkori karakán spirituális atyát beteggé
nyúzták. A szeminárium feloszlásának az ürügye az volt, hogy

megemlékeztünk Mindszenty bíborosunkról. Kilecvennégyen voltunk, s ebből csak huszonnégyen tanulhattak tovább más szemináriumokban, a többi hetvenet egyszerűen kidobták: „tűnjön el” a kommunista közéletben. Körülbelül húsz lett pap azután 2-3 év múlva közülük, a többi szétszéledt. Egy fél év alatt azután fölsozlatták az ország szemináriumainak a kétharmadát.

Én is hazakerültem, és életveszélyesen fenyegetett Édesanyámat nem mertem a saját lakásában egyedül hagyni, mert közben illegálisan egy gépkocsivezetőt telepítettek be a lakásunkba. Akkor sikerült a Mélyéptervhez újra felvétetni magamat, a veszprémi szeminárium években nyaranta ugyancsak itt dolgoztam, mint mérnök, minden évben három hónapig volt állásom.

Isten humora, hogy ahányszor újra jelentkeztem a Mélyéptervnél, mindig újabb magas ember ült a személyzetis helyén. Amikor jelentkeztem az igazgatónál, aki moszkovita zsidó volt és megbízatással küldték Magyarországra, de jó ember volt, az isteni gondviselés következtében mindig az engem nem ismerő személyzetishez küldött és mondta neki, hogy minden ceremónia nélkül, azonnal vegyen fel engem.

Ők csak később jöttek rá, hogy itt milyen turpisság van közben.

Nehezen éltem meg, hogy ott kellett hagynom a szemináriumot. Istennek ez a végzése nehezen volt érthető a számomra. Semmire sem vagyok jó? Istennek egyáltalában nem kellek? Neki azonban mások voltak a tervei velem. Dolgoztam tovább, mint mérnök, de leverten kerestem a helyemet.

A szétszórás után egy évvel ugyan kaptam felszólítást a veszprémi püspök atyától, hogy jelentkezzem újra, de akkor éppen Édesanyám olyan helyzetben volt, hogy emberi gyávaság miatt nem mertem őt egyedül hagyni. És tulajdonképpen ezért kellett húsz-egynéhány évet várnom.

Akkor amikor rájöttem arra, hogy az állam nem enged pappá lenni, akkor elkezdtem hasonló jellegű világi apostoli munkát végezni a meglévő munkám mellett.

Voltak ismerőseim, akik hozzájutottak a XII. Piusz pápa hivatásokról írt beszédeihez, azt lefordították, én begépeltettem, volt egy

csomó gépelőm, és aztán mikor kimentem vidékre valahová, akkor vittem ingyen a papoknak. Volt, aki nem mert szóba állni velem. Volt, aki nagy örömmel fogadta.

Harminchárom éves voltam ekkor, végiggondoltam eddigi életemet. Felvetődhet jogosan a kérdés: mire volt jó a sok kudarc és az értelmetlen szenvedés? Kidobás a jezsuitáktól, a veszprémi szeminárium feloszlata...? Nincs a gobelin hátsó kusza szálainak a másik oldalán gyönyörű, isteni műalkotás?

Miért kellett két és fél évig jezsuita noviciusnak lennem és a kidobás megrázkódtatását elviselnem? Loyolai Szent Ignác legcsodálatosabb műve a harmincnapos lelkigyakorlat, amely az átlag-katolikusokból is nagy szenteket faragott. Az isteni művén át oda vezetett, ahol akkor ezt a világon legjobban tudták továbbadni. Megtanultam az elmélkedést és megszerettem úgy, hogy nélküle nem tudok élni. A tüdőbajom miatt az eredeti szabályok szerint meg kellett szabadulniuk tőlem. Megszabadultak egy kolonctól. Engem így nem küldtek nyugatra továbbtanulni, megtanulni a nyugaton eluralkodó lazaságot. Megmentettek attól is, hogy visszajövésükkor – mint öreg lomot – félreállítsanak. Így szenvedő magyar testvéreimmel együtt szenvedhettem, és még ma is engednek fiatalokkal foglalkozni, akkor, amikor már magam is érzem erőm határait.

Amikor az embert kidobják onnan, ahová legjobb tudása szerint teremtették, azt hiszi, hogy most már mindennek vége. Először is lehet, hogy tévedett, lehet hogy nem alkalmas. Mindenképpen meg kell azonban tanulnia a Miatyánkot megélni. E nélkül lelki vezető nem lehet az ember: „Atyám, legyen meg a Te akaratod,” akkor is, ha éppen nem értem!

Egyesíteni szenvedéseinket Jézus szenvedésével és Neki felajánlani azokat. Később azután mindenre fény derül. Semmi sem véletlen és semmi sem tévedés! Istennek a gubancnak látszó dolgokkal is terve van!

Sok pofon kell nekünk ahhoz, hogy megérjünk az örök kiválóságra. Az általunk adott pofonokért azonban számot kell adnunk. Isten

az élet kuszának látszó szálain keresztül is nyílegyenesen ír! Ezt mi csak később értjük meg, de akkor csodálkozunk. Meg kell tanulnunk keresni Isten akaratát, megtalálni, magunkhoz ölelni és szeretettel megvalósítani. Néha hosszú ideig kell vergődni a keresésben. Bárki elszakadása az isteni akarattól szörnyű rombolást okozhat! Szenvedéseinknek nagyon komoly szerepe van a lélekvezetésben.

Aki nem akarja a szenvedést elfogadni, az megkapja kamatostól odaát. Akinek nem tetszik az áteredő bűn következtében létrejött állapot, az csak akkor menjen Istenhez reklamálni, ha még sohasem volt engedetlen Istennel szemben. Minden jó csak szenvedések árán születhet meg! Még „egy pár” Isten ajándékra úgy gondolom, szükségünk van.

Már megint bekerültem hát, mint hal a szatyorba... Igyekeztem lelkipásztori munkát végezni, de spiclijeink nyomoztak utánunk. Ilyen idők voltak, amikor 1957-58-ban jöttek Bécsből a Mária Légiót terjeszteni. A Mária Légió annyira mellbevágott, hogy azt mondtam az illetőnek, aki mutatta a kb. négy oldalas tájékoztatót, hogy ez engem nagyon érdekel.

Mi volt ezzel a célom? Tenni azt – minden erőmmel – amire Isten késztet. Már 1943-ban szeretnénk volna felrázni az alvókat és munkára hívni a tétovázókat. Minél több fiatal bevenni a nemzet megmentésébe. Az iskolák-szerinti szervezés erre alkalmatlannak bizonyult, de a Mária Légió remek lehetőséget nyújthat arra, hogy apró gyermekkorától kezdve élete végéig egy szervezetben fejlessze tovább az ember, amit kisebb korában elkezdett, hogy egész életén át folyamatosan legyen világi apostol. Milyen jó lenne, ha ez megvalósulhatna!

J.G.: Mi az a Mária Légió? Honnan ered?

1919-ben isteni indításra Írországban egy Mária imacsoportot sikerült olyan közösséggé szervezni, amely Mária vezetése mellett valami nagyot akart tenni Istenért. Vezetője, Frank Duff, egy csodálatos ember, aki az Egyház nagy szentjeinek iránymutató könyveit összevásárolta és végigolvasta. Halála után Dublinban múzeumot

rendeztek be működését bemutatva. Szédítő végigjárni ezt a múzeumot, amely bemutatja a könyveit és azt, hogy a Mária Légió alapítását meghatározó vezető műveket ő személy szerint olvasta, és az alapításban felhasználta. Akkor, mikor Európa népei a hitetlenség posványába süllyedtek egyre mélyebben, ő egy más világot kezdett építeni. A legmegdöbbentőbb számomra, hogy akkor, amikor a züllesztés zászlóvivői a bomlasztás eszközeivel szinte diadalmaskodtak, ő látta, hogy ez a szellem a világot romlásba viszi. A II. világháborúban előre látta, hogy keletet a bomlasztás magával ragadja, és minden lehetséges erővel védekezni kell a kereszténység keleti kihalása ellen. A II. világháború alatt már azon törte a fejét, hogy a kereszténység keleti kiirtását hogyan kell megakadályozni.

Azt viszont el nem tudta képzelni, hogy a keleten megindult bomlasztás áthat nyugatra is éppen úgy, ahogy keleten működik. Ehhez emberi agy kevés, ehhez a Sátán hatalmát kell ismerni.

Első keleti kezdéskor talált egy bécsi szentéletű papot, a bécsi papi szeminárium spirituálisát, aki teljesen átérezte az ő aggodalmát, és arra kérte, hogy első működése mindjárt a Bécsből keletre fekvő országok felé irányuljon. Kereste is a kapcsolatot felénk, csak a politikai helyzet miatt rendkívül lassan születtek az eredmények. Jó helyen tapogatózott, nem tudom, tudta-e, hogy Magyarország, mint Mária országa elsősorban a leghivatottabb a feladat vállalására. A későbbiek folyamán a napnál világosabban kitűnt ez a tény, mely a nemzetnek még megmaradt élő szellemét a külföldiek nagy csodálkozására meglepően felélesztette.

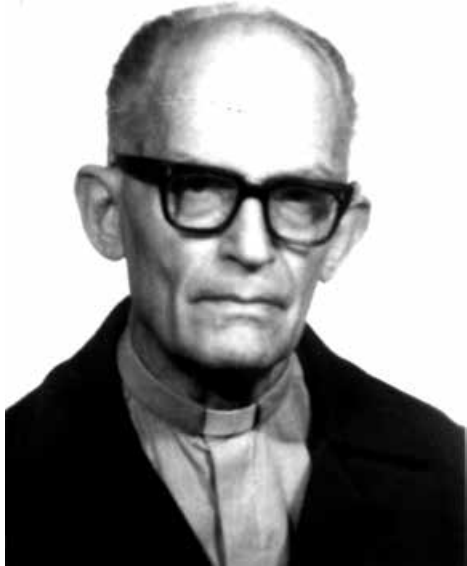
Itt a kezdet után a népben akkora volt az érdeklődés, hogy a nyugatiak értetlenül álltak előtte. A fejlődés lendülete messze-messze felülmúlta a bármely országban tapasztalható. Ennek okát alig akadt ember, aki megértette. Mindez hatott addig, amíg a kommunista nevelésű fiatalság át nem vette a vezetést. Ebben a vallást üldöző világban csodálatos érdeklődés fogadta a Légiót, és az az életveszély ellenére meglepően fejlődött.

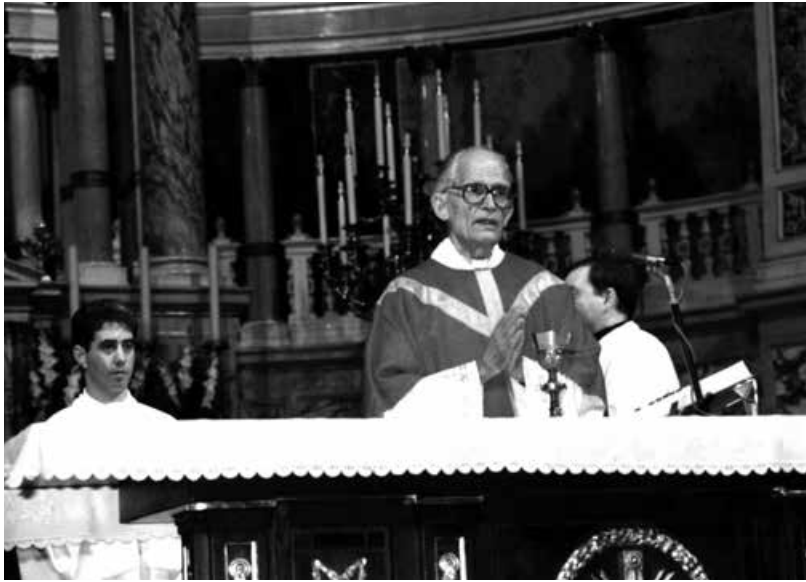
Földi Endre atya áldása

A Boldogságos Szűz Mária és védőszentjeitek közbenjárására áldjon meg titeket a mindenható Isten, erősítsen hitben, reményben és szeretetben, a keresztény élet mindennapi gyakorlásába, a rossz hatások fölismerésében, legyőzésében, a gonosz lélek Jézus erejével való elkergetésével a környezetből is, a jó, az erények kemény begyakorlásával, a tartós kegyelem-állapot utáni vágyban, az angyalok, szentek segítségül hívásában, az Isteni akarat keresésében, megismerésében, megszeretésében, megvalósításába, apostoli lelkiületben, talentumaitok egyre gazdagabb kamatoztatásában, türelemben, békében, egyetértésben, egészségben, jóban való állhatatosságban az Atya, a Fiú és a Szentlélek.

Képek Bandi atya életéből

MEGHÍVÓ

„Örvendjétek az Úrban szüntelen!
Újra csak azt mondom: örvendjétek!”
(Fil 4,4)

Szeretettel meghívom Önt, kedves Családját,
közös ismerőseinket és minden érdeklődőt,
hogy vegyenek részt örömben,
melyre egész életemen át vágytam és készültem,
de csak most, 64 éves koromban teljesült:

Dappá szentelése

1984. június 16-án, szombaton délelőtt fél 11 órakor
az ESZTERGOMI BAZILIKÁBAN lesz

Első szentmisém

1984. június 17-én 19 órakor kezdődik a budai
SZENT IMRE PLÉBÁNIAEMLOMBAN
(Budapest XI., Villányi út)

„Nem a magam akaratát keresem,
hanem annak akaratát, aki küldött.”
(Jn 5,30)

Dappá szentelése és első szentmisém emlékére

Esztergom – Budapest
1984. június

Földi Endre

Takács István
A Szentlélek eljövetele
Szent Imre Plébánia, Budapest
Ecclesia-151 . (DNy)

Tartalom

Bevezetés	3
Jó humora van a Jóistennek	7
Földi Endre atya gondolatai	39
A szenvedésről	47
Példakép-e még Szent István király?	51
Gondolatok	55
Hogyan látja Isten a mai világot?	59
Krisztus Király ünnepe	74
Emlékeimben él továbbra is	75
Endre atya gondolatai	77
Önéletrajz	79
Mária Légiós kinevezés	81
Különös primícia Szentháromság vasárnapján	82
Földi Endre atya áldása	86
Képek Bandi atya életéből	87